

Strateška borba protiv nasilja u sportu treba da postane prioritet

Datum
dec. '19.
17.

Dosadašnji strateški odgovor države na nasilje povezano sa sportom i huliganske grupe propustio je da odgovori na ključne izazove, istaknuto je na skupu koji je Beogradski centar za bezbednosnu politiku organizovao 17. decembra 2019. godine u Beogradu.

Navijačke grupe i nasilje koje ih prati datiraju još iz osamdesetih godina prošlog veka. Javile su se kao vid urbanih pokreta koji su narednih godina poprimile negativne karakteristike, kada su tribine postale regrutni centri za odlazak u rat, a kasnije kriminalne grupe, istakao je moderator diskusije **Slobodan Georgiev**.

Prva Nacionalna strategija za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama stupila je na snagu 2013. godine, i važila je do 2018. Istraživački tim BCBP analizirao je efekte sprovođenja ove strategije.

Broj nasilnih incidenata u vezi sa sportom viši je nego što je predstavljeno u izveštaju, autori su objasnili. Odgovora nije bilo od najviših sudova, zbog čega su morali da se oslone na medijske izveštaje i proveravanje činjenica koje su tu navedene.

Efekti sprovođenja strategije

U periodu sprovođenja strategije namenjene borbi protiv nasilja u vezi sa sportom dogodila su se 182 nasilna incidenta, od kojih je 8 imalo smrtni ishod. Dok je zabeleženo manje nasilnih incidenata na tribinama, više incidenata koji su povezani sa navijačkim grupama je bilo na ulicama. Ubistva vođa i značajnih ličnosti navijačkih grupa postala su učestalija poslednjih godina, istakao je **istraživač BCBP Saša Đorđević**.

„Značajnu ulogu u smanjenju nasilja tokom sportskih priredbi igra pojačano prisustvo policijskih snaga na utakmicama. Kada je na tribinama od 1.000 do 1.400 policajaca, teško je izazvati incident,“ ocenio je Đorđević.

Tokom prethodnih godina skoro da nije bilo nasilnih incidenata na međunarodnim utakmicama. Međutim, tribine se posmatraju kao mesto gde je jezik mržnje dozvoljen. Veliki propust strategije je propuštanje da se pozabavi problemom rasizma i nacionalizma.

„Institucije nisu reagovala ni kada smo prošle godine imali i nacističke pozdrave. Jednostavno nije bilo nikakve osude. Nije je bilo ni kada su se veličali ratni zločinci na tribinama. Jedinu osudu imamo od UEFA-e,“ rekao je Đorđević.

Urednica portala Balkan Insight Ivana Jeremić je konstatovala je da se pripadnici ekstremnih navijačkih grupa često bave i drugim aktivnostima, kao što su poslovi obezbeđenja objekata i trgovina drogom.

„Na osnovu sudskih presuda vidimo povezanost navijačkih grupa i kriminala. Danas se pripadnicima tih grupa odlaže zatvor ili im se oprašta nedolazak na suđenje,“ rekao je Đorđević.

U analiziranom periodu od pet godina podneto 1.700 krivičnih prijava zbog nasilničkog ponašanja na sportskoj priredbi, od kojih je više od 1.000 podnela policija. Četvrtina je završila kao optužni predlog, dok je samo u četiri odsto slučajeva izdata naredba o sprovođenju istrage.

„Vidimo da se više od trećine krivičnih prijava odbacuje, kao i da tužilaštvo nastoji da ove slučajeve pre svega reši sporazumom o priznanju krivičnog dela. Time se šalje veoma loša poruka“, naveo je Đorđević.

Istraživanje je pokazalo da su u nasilje često uključeni povratnici, među kojima su mnogi dobili uslovne kazne,

zaključila je Jeremić.

Povezanost huligana sa ljudima na vlasti

Postoje jasne indicije da ima neformalnog dogovora između aktuelne vlasti i navijačkih grupa, istakli su govornici. To se najbolje može videti nakon 2014. godine, kada je prvi put u Beogradu održana Parada ponosa bez huliganskih napada. Jeremić i Đorđević su objasnili da je nejasno je kako je tako radikalna promena nastupila iznenada.

„Možemo da se saglasimo da su tribine mirnije, u odnosu na recimo devedesete godine, ali i dalje ne znamo šta je tačan razlog toga. Recimo 2017. godine smo imali ogromnu tuču na stadionu Partizana, u kojoj su učestvovali i ljudi iz drugih zemalja, a država nije bila spremna na to“, ocenila je Jeremić.

Jeremić je kao najveći problem navela neizvesnost, jer javnost ne zna da li će se nasilno ponašanje navijačkih grupa ponovo pojaviti. Postavlja se pitanje da li je problem rešen ili je zataškan.

„Onog trenutka kada huligani ne dobiju ono što im je obećano, ponovo će nastati problem,“ zaključila je Jeremić.

Sledeći koraci?

Glavni zaključak je da je Nacionalna strategija za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama ostala „mrtvo slovo na papiru“, jer nije uspostavljen koordinisan sistem za njegovo suzbijanje. Da bi se ovo promenilo značajna je uloga medija, saradnja sa nadležnim institucijama, koje trebaju otvoreno da podele sve neophodne informacije, da pravi navijači reaguju i onemoguće negativna ponašanja, kao i rad sa maloletnicima, kod kojih postoji opasnost da u budućnosti preuzmu nasilničko ponašanje i krenu da ga primenjuju.

„Mladi vide u navijačima svoje idole, ugledaju se na njih, te je neophodno raditi sa njima u nadi sprečavanja preuzimanja nasilničkih obrazaca i njihove primene u budućnosti,“ rekla je Jeremić.

Nasilje na sportskim tribinama je postalo deo sportske kulture, i to je jedan od glavnih problema protiv kojih država dalje treba strateški da se bori.

Organizaciju skupa podržala je Misija OEBS-a u Srbiji. Izneti stavovi i razmišljanja pripadaju autorima i ne izražavaju nužno stav OEBS-a.